

UGRÁLÓ BETEGSÉGEK

AZ állatról emberre vagy emberről állatra terjedő betegségeket zoonózisoknak nevezzük. Szinte bizonyos, hogy minden szülő gondol ezekre a rettegett szörnyűségekre, mielőtt állatot vásárolna a csemétéjének. Mivel magam is gyakorló apa vagyok, tudom, hogy milyen nehéz ellenállni a gyerekek szinte naponta változó ötlet-rohamainak. Az irreális felvetésekről (mint például a lakásban történő ló- vagy akár oroszlántartásról) általában könnyebb a gyereket lebeszélni, de a házi kedvenceknél mindig nehéz a dolgunk. Ráadásul ha visszaemlékezünk a saját gyerekkorunkra, még azt is el kell ismerni, hogy a gyerekek akár igaza is lehet!

Azt azért érdemes észben tartani, hogy ezek a fajokról ide-oda „ugráló” betegségek korántsem olyan gyakoriak, mint azt sokan képzelik. A veszettség, a gümőkór vagy a loencephalitis veszélyes zoonózisok ugyan, de azért nem fenyegetik a mindennapjainkat. A személyi higiénia, a megelőző kezelések és a felvilágosítás már szinte teljes sikert jelentenek a védekezésben. Akár kutyáktól vagy macskáktól is megfertőződhetünk súlyos megbetegedést okozó parazitákkal, de a 3-4 havonta történő, megelőző jellegű féregajtás és a tisztaság (ami emberre és állatra egyaránt vonatkozik) nagyban csökkenti az esélyét annak, hogy bármi bajunk is történjék.

A kedvtelésből tartott állat – legyen az akár macska, akár papagáj –, ha egészséges, nagyon sok örömet okozhat a gazdájának. A betegséggel azonban előbb vagy utóbb szinte minden állattartó találkozik. És nagyon nem mindegy, hogy ez a betegség csak a kedvencünket fertőzi-e meg, vagy bennünket is

Minden kedvenc beszerzése előtt nagyon gondosan kell tájékozódni az állat eredetéről. A vadon befogott, eredeti élőhelyükön begyűjtött egyedek a betegség szempontjából mindig sokkal nagyobb kockázatot jelentenek, mert gyakran fertőzöttek parazitákkal vagy betegséget okozó baktériumokkal. Leggyakrabban az ilyen, egzotikus tájakról származó madarak okozzák például a papagájkórral történő fertőződést, ami emberekben súlyos, influenzaszerű tüneteket okoz, de végzetes lehet akár az állatra nézve is. Még bonyolultabbá teszi a képet, hogy létezhetnek

olyan fertőzött madarak is, amelyek tüneteket nem mutatva fertőzik az állatokat és embereket egyaránt. A papagájkór a nevével ellentétben nemcsak papagájokat, hanem számos egyéb madárfajt is megbetegít. Jó hír a rosszban, hogy a tenyésztőknél, kontrollált körülmények között szaporított madaraknál minimális az esély a betegség megjelenésére.

A zoonózisok szempontjából talán a kistrágszálók a „legvárhatóbbak” a kedvtelésből tartott állatok palettáján. Itt elsősorban az agyhártyagyulladásra kell gondolni, amit vírus okoz, és az egerek, hörcsögök is terjeszthetik. Mégis elenyésző az esélye annak, hogy ezzel a betegséggel fertőződjünk: Magyarországon ilyen esetet még nem is regisztráltak. Nagyobb hangsúlyt kell fektetni a különböző, emberre is átvihető megbetegedések közül a salmonellosisra. Ez a betegség előfordul a hüllőkben, a rágcsálókban és a díszmadarakban is. A személyi higiénia betartásával azonban könnyen védekezhetünk ellene.

Fontos megjegyezni azt, hogy míg a kedvtelésből gyakrabban tartott állatfajok elhanyagolható veszélyt jelentenek az állattartókra, addig az egyre-másra előkerülő egyéb állatfajok – különösen a majmok – tartásánál viszont már jobban kell figyelni.

A bunderek avagy rhesusmajmok például hordozhatnak olyan, az emberre halálos vírust (herpes B), amelyik gyakran őket magukat nem betegíti meg. Emellett az egyéb vírusfertőzések és parazitó-

zisok veszélyét is figyelembe kell venni annak, aki majomtartásra vállalkozik: ezek az állatok nemcsak rendszertanilag állnak közelebb hozzánk, de a betegségeink között is több a közös.

Házi kedvenceink esetében tehát leggyakrabban nem a halálos kórokozókra, hanem a közönségesebb, de szintén sok kellemetlenséggel járó fertőzésekre kell számítani, például a bőrgombásodásra vagy a vándorló féreglárvákra. Az állatokat megfigyelve, azokat időben állatorvoshoz szállítva és a személyi higiénia szigorúan betartva azonban ezek is kiküszöbölhetők, így egyáltalán nem kell rettegnünk az állatok „ugráló” betegségeitől.

dr. Sós Endre

A papagájkórként is ismert chlamydiózis nemcsak papagájokról, hanem más madarokról, például a beóról is átvihető az emberre

A macska közvetítője lehet a toxoplazmózis nevű betegségnek, mely elsősorban a várandós nők magzatát veszélyeztetheti

A víziteknősök között gyakori a salmonellás fertőzés

Kovács Zsolt felvétele
Gör Andrásh felvétele